

منبع بی انتهای در! شوراده، دمیر تیمورلنگدن، طوبال
قابلاتدن، صاحب قران- فاتح خوش بختدن، [اجنیلرک
تسمیه لرنجیه] نان برولان دن، دنیای خراب ایتمک ایسته مش
اولان برانساندن بحث ایدیه جکدر.

بو آدم یر یوزنده اللی سنه کز مش، اونک دمیر آیاقلری
برفیل آباغینک قاریجه یووالریغی ازدیگی کبی شهرلر، مملکتلر
از مش در؛ اونک کچدیگی یوللردن هر طرفه قیرمزی قان
نهرلری آقور ایدی؛ کندیسنه مغلوب اولان ملترک
میکندن برجلر یاییوردی، او کندی قوتنه کووه نهرک
اولومه رقابته کی یور، حیاتی بر باد ایدیوردی؛ اولومدن
انقام آلیوردی؛ زیرا اولوم، اوغلی جهانگیری آلدن
آلشدی. بو قورقولو انسان اولومک بوتون قربانلری
آلدن آلتق ایسته یوردی - ایسته اولوم آچ قالمسون، غصه دن
أولسون!

اوغلو جهانگیرک اولدیگی و سمرقند اهالیسنک شو
«جهت ته» لر فاتمنی سیاه ویشیل لباسلر کیمش اولدقلری
حاله و باشلارینه کول و طوبراق دوکهرک عمومی برقیافه
ماتمز دیکده استقبال ایتدکاری کوندن، (اورتار) ده
أولومه تصادف ایتدیگی اوکا مغلوب اولدینی آنه قدر -
اوتوزسنه، لب بسته قالدی، کیمسه یه باش اهدی و یورکنی
اضطراباته اوتوزسنه تمام قابالی برافدی.

دنیاده قادی - آنانی، شوبکانه قوتی تقدیس ایدلمکه،
بوکقارشى اولوم عبودیتکارانه باش اکیور - شوراده آنایه
حائد بر حقیقت ذکر ایدیه جک؛ او یله بر حقیقت که اوکا قارشى
أولومک اوشاغی، امر چاوشى اولان دمیر «نان برولان»
یر یوزینک اوقانلی آفتی، باش اکمش، تسلیم اولمشدر.

ایشته بونک تفصیلی: تیمور بک قیزیل کل ویاسمن
بولوطلری ایلر اورتولو (قانیبول) درمسنده عیش ونوش
ایله مشغول ایدی. بودر نه، سمرقند شعراستجه «کلر
محبتی» نامی ویراشدر. بورادن بوبوک شهرک یشیل

مساعدا اولمادیندن بوبوک بر محرره نك شو بوبوك سوزیله
مقاله مه نهایت ویریورم:
«والده نك موقع اجتماعى نه قادر شرفی اولورسه
فکر بشریت ده اوقادار تعالی و تکامل ایدر»

لالی

قادین - آنا

حکایه

روسیا پروله تاریا [۱] سنک یتشدیردیگی (ماقیم قورکی)
نک روس ادبیاتنده بر مقام ممتازی واردر. (آنا)
نامنده کی اثر برکزیده سی تورکجه یه ترجمه ایدلش وشو وسیله
ایله تورکیا قارئلرنجه یالکز شهرت عالمگیری ایله دکل،
آئارندن یر نمونه ایله ده طاینمشدر. اخیراً کینفده منتشر
(کیفسی میسل) غزته سی ایله نشر ایدلمکده اولان
سلسله حکایاتی ایچینده «قادین - آنا» دن واونک
اهمیت اجتماعی و قوه معنویه سندن بحث ایدن بر حکایه علویسی
کوردیم، ترجمه سنی (اجتهاد) قارئلرینه هدیه ایدیورم:

..

قادین - آنانی تقدیس ایدلمکه غالب کل اولان حیاتک

[۱] سی ذاتیندن باشقامدارم عیشی اولما بان سنف خلقه ویریلن

اسمدر.

امراي عسكريه وهركسەدن ياقين اولاراق شاعر كرمانى
برحالت مستانه ده اوتورمىش. بوايشته اوكرمانيدركه بروقت
دنيا يېقيجيسنك :

— كرمانى ! بنى صانه جق اولورلر سه قاچه آليرسين ؟
ديه وارد اولان سؤالنه :

— يكرمى بش عسكره .

جوابى ويرمىشدر . وتيور كال حيرتله :

— بوانحق بنم كرمك بهاسيدر !

ديه باغيرنجه ، كال متانتله :

— بنم دوشونديكمده انحق كمردر . يوقسه كندك
بش بارمده ايتزسين !

ديه جواب ويرمىشدر .

يادشاهلر يادشاهى ودهشت ووحشت آدمى ايله شاعر
كرمانى بويله قونوشمىشدر . ايشته بزجه ، شو حقيقت
دوستى اولان شاعرك شهرتى دائما (تيور) ك شهرتى فوقنده
طوتولمايدير !

شاعرلىر تقديس ايدلم كه اولنرك اللهى بردر ، اوده
جسوران و كوزل اولاراق سويله نن حقيقتدر . اولنرك
خدای لايزالى ايشته بودر !

بويله بر ساعتده ، عيش وعشرت ، فتوحات ومحارباتك
خاطرات مغرورانى فوران ايتديكي بر زمانده ، شاه
چادرينك قارشيسنده ، ترنم ساز اولان موسيقى واجرا ايديلن
رقص كورولتورلى انساننده حسابسز حقه بازلر اوينا مقده ،
پهلوانلر زور آزما مقده ، بدنارنده كميك اولمديغنى ظن ايتديرن
جان بازلر مهارت كوسترمكده ، ميدان وغاده كي چوبكلكلري
بيلديرمك اوزره اولان عسكلر شمشير بازلقده وقيرمى ،
يشيل بويالى فيلر تماشا ايديلوردى . بوحالده حاضر وندن
برقسمى دهشتلى وكولنج ، ديكر قسمى ايسه — تيورك
قورقوسندن ، اونك شهرت جهانكيكردن ، شراب دن
وقوميس دن — سرمست ونخور ايدى ؛ بويله دهشتلى

منارملرى ايله بويوك جامعلرك يشيل كنبدرلى ده كورونور .
اون بش بيك مدور چادر دره نك طولنجه ، عريض
بريلپازه كي سريلمش واوزلر نده كي ايبك بايراكلر ذى حيات
كلركي اهترازه كلش ايدى .

بوچادرلرك اورتاسنده ،، تيور كوركان ك چادرى ،
رفيقه لرى آراسنده اوتوران ملكيه بكزه يور ايدى .
چادر ك دورت كوشه سى وار ، هر طرفى يوز قدم طولنده ،
يوكسكلكى اوچ سونكو بوينده ، اورته قسمى بيرر انسان
قالينلغنده اون ايكي آلتون ستون اوزره يينه قائمدر . اوسته
يشيل بر كنبه وضع اولمىش . چادر ك قماشى ايبكدر .
يشيل وصارى بويالرايله بويانمىشدر . بش يوز قيرمى ايله
يره باغلامىش كه كوكه چيقيما سين . دورت كوشه سنده كوموشدن
معمول برر قارتال وار ، اوست طرفنده بشنجى قارتال دخى
مغلوبيت شانندن اولمايان تيور كوركان ، شاه شاهاندر .
تيورك صيرتنده مائى رنگلى ، ايبك قماشلى ، كيش برالبسه
واركه اوزره يينه بش بيك دانه يه قريب بيسوك انجى لر
سريلمىشدر ؛ نهوت ! اونك دهشتلى ، قيرصاچلى باشنده
اوست طرفى ياريق برياض قالباق وار ، وشو قانلى كوزلر
دور . دور بتون دنيايى سيرايدر .

طوبالك سياسى ايكلى بريجاغه بكزه ركه قاندين باصلامىش ؛
اويله برقان كه اوكا بيك كره بولاشمىش . كوزلرى طار
واوفاق اولديغى حالده هر شيشى كورور ؛ پارلتى سى ، اجيبيلرك
زمره ديدكلرى وعربلرك پك سوديكارى ، سكته مرضك
يانزهرى ؛ (حضر موت) طاشك پارلتى سى قدر صوغوقدر .
يادشاهك قولاكلر نده كوزل بر قيزك دوداقلرى رنگنده
(سرنديب) عقيقتدن كوپه لر واردر .

يرده ، امثالى مفقود خايلر اوزره رنده ، شراب ايله طولو
اوچ يوز آلتون بارداق وشاهانه برعشترتك بالجميله لوازمى
موجود . تيورك آرقه سنده موسيقارلر اوتورمىش ، كنديسى
ايله كيمسه يوق ، او كنده — اقرباسى ، پادشاهلر ، خانلر ،

— اوطور و سويله بن سنى ديكلمك ايشته يورم! — دیدى .
قادين پادشاهلرک حضورنده ، خالى اوزرنده ، کنديسينک
ايشتيكى بروضعيت سربستانه ايله اوطوردى وشويله
حكايه ايتدى :

— بن (ساله رنو) دنم . بوراسى پك اوزا قدر .
ايتالياده در . زرده اولديغنى سن بيلمزسين . بنم پدرم بالقجى ،
قوجه مده بالقجى ايدى . قوجه م مسعود اولان هر آدم كجى
كوزل ايدى . بن اوفى سعادتله سيراب ايدى يور ايدم .
بنم برده اوغلم واردى يريوزنده كى چو جوقلرک اك
كرزلى ايدى

— بنم جهانكيرم كجى — ديهه اختيار عسکر خفيف
برسسله قادينك آلامنه اشتراك ايتدى .

— اك كوزل وعقللى برچو جوق . . . ايشته بنم اوغلم!
اونك ياشى آلتى به وارمش ايدى كه بزم سواحله « سارازهن لر
پيراتلر » كلديلر ؛ اونلر پدرىمى ، قوجه مى وباشقا برچو قلرغى
اولديرديلر ، اوغلمى چالديلر . ايشته دورت سنده دركه
بن اوفى آرايورم . شيمدى اوسنده در ، بن بونى
بيليورم ، زيرا بايزيدك عسكلرى پيراتلرى طوتمشالر ،
سن ده بايزيدك غالبيسين ، اونده كيلرک هپسنى آلمشسين .
سن بنم اوغلمك زرده اولديغنى بيلمه ليسين ، بنم اوغلى
بكا ويرمه ليسين !

— بوقادين دلى در ! — ديهه حضورده كى پادشاهلر ،
تيورك دوستلرى ، خانلر وامراى عسكريه هپسى بردن
كولوشديلر . فقط شاعر كرمانى برجديت و (تيمورلنك)
ايسه بردقت نظر ايله قادين به باشلرايدى ، شاعر كرمانيك
آهسته برلهجه نخورانه ايله :

— اوبر آنا كجى دلدير ! — ديمه سنى متعاقب دنيا نك
دشمنى اولان پادشاه ده شويله برخطابده بولوندى :

— قادين ! بو بنم بيلمديكم اوزاق ملكتدن
سن ناصل كلك ؟ بودريالارى ، نهرلرى ناصل كلك ؟

برساعتده ، ناكاه ، كورولتولر ايچندن — بولو طلر آراسندن
چيقان بيلديرىم كجى — بيلديرىم بايزيده غلبه ايدن ك قولاغنه
برقادينك نداسى ، مغرور برديشى آرسلا نك نعره سى ،
مكدر قلبنه — اوغلك ضياع ابدى سيله جريحه دار وبوسيله
انسانلر م قارشى قهار ودهاش اولان قلبنه — آشنا برسس
كلدى ،

تيمور امرايتدى كه بويله محزون برصوت ايله باغيرانك
كيم اولديغنى بيلديرسينلر ؛ امره جواب اولارق ديديلر كه :
مجهول برقادين كلش ، طوز وتورراق ايچنده ديانجى
قيافنده در ، دلى كجى كورونور ، عربجه سويله يور واوج
ملكك حكمدارينك حضورينه چيقيماي ملط ايدى يور .

پادشاه — كتير كز ! — ديهه امرايتدى .
ايشته قارشيسنده برقادين — يالين آياق ، البسه سى
صدباره ، كونشك تأثيرندن رنكلرى قاچش ، آچيق
سينه سنى اورتمك ايچون صاچلرغى پريشان براقش ، سياسى
توتج كجى ، باقىشى پك آمرانه وطوباله اوزاديلان سياه الى
تتره مز .

— سلطان بايزيدى مغلوب ايدن سنيه سىك ؟ — ديه
قادين صوردى .

— اوت ، بنم . بن برچو قلرغى مغلوب ايتديكم كجى
اوفى ده مغلوب ايتدم . وحالا غلبه ايتمكدن اوصانمادم . .

اى قادين كنديكه عائد نه سويله مك ايسترسين ؟
— ايشيت ! سن هر نه يامش اولساك ينه آدمسين ،
اما بن آنايم ! سن اولومه خدمت ايدى يورسين ، بن ...
حياته ! سن بكقارشى مسؤل سين ، ايشته اونك ايچين سكا
كدم ، طلب ايدى يورم كه كناهلرغى تلافى ايده سين . بكا
ديديلر كه سن ، « قوت عدالته در ! » اعتقادنده سين ، بن بوكا
اعتماد ايتمه يورم ، اما بكقارشى عادل اولما ليسين ! زيرا بن ...
آنايم !

پادشاه سوزلرک جسورانه اولديغنه نظر آ قوتلى اولديغنى
اكللاياچاق درجه ده عقللى اولديغندن ملايمتله :

شوطاغاری ، اورمانلری ناصل آشدك ؟ ... ناصل اولدی ده وحشیلر - بعضاً وحشیلارك وحشیسندن ده وحشی اولان - انسانلر سكا دوقوممه دیلر ؟ سنك ، كه ضعیفلك قوللر نده قوتلری اولدنی مدتجه یار وفادارلری اولان سلاحدده یوق ؟ ! ... بن بونلك هپسنى بیلمه لییم ، سنى آكلامق وسنى آكلامغه مانع اولان حیرتمی رفع ایتك ایچون شو جهتلری بیلمك لازم !

قادین - آنایى تقدیس ایدم كه آنماجتنه هپچ برشی حائل اولاماز وبوتون دنیا اونك آغوشنده بسانمشدر ! انسانده کی بوتون محسنات کونشك شاعندن و آنانك سودنددر ... بزى حیاته قارشى لبریز محبت ایدن ده اودر ! قادین تیمورلشكه دیدی كه :

— بن انجق بردگز کوردم ، اونك اوزد رنده برچوق جزیره لر و بالقجی قایقلری واردی ، فقط سوکیلى آرانیلدینی زمان روزکارده موافق اولور . ساحلده طوعوب بویونلر نهرلری کچمکده کوچاك چکمزلر . طاغلره کئنجه ... بن طاغ کوردم .

— شوراده کرمانی برنشئه مخورانه ایله دیدی :

— محبت موجود اولدینی زمان طاغلر دره اولور !

— یوللرده اورمانلر واردی ... نهوت ، بو ..

واردی ! دوموزلر ، آغیرلر ، یانی ماندالر ، بورونلری یره دیکمش اولدقلری حالده بكا تصادف ایدور ایدیلر ، حتی ایکی دفعه سنك کوزلرك کبی کوزلری اولان قاپلانلر بکاباقدیلر . فقط وحشیلر ده قلی واریا ! ... بن اونلره ، سنکله قونوشدیم کبی ، قونوشیوردم . اونلر بنم آنا اولدیغمه اینانیور و دفع اولوب کیدیورلردی ! عجبنا سن بیلمیور - میسین كه وحوش ده چوجوقلری سور و حیات ایله جریت یولنده حیوانلر انسانلردن آز مبارزه ایتزلر ؟ ! ...

— بویله در ، قادین - ديه تیمور باشلادی - وچوق ،

دفعه اولور كه اونلر انسانلردن ده قوتلی سور و اونلردن ده اشدتلی مبارزه ایدرلر . بونی ده سلیم .

— انسانلر - قادین دوام ایتدی - چوجوق کبی درلر ، کندی آنالرینك چوجوغیدرلر ، هرکسك بر آناسی واردر . هرکس برینك اوغلیدر ، حتی سن ده ، ای اختیار ، سن بونی هپچ بیلمیسن ؟ سنى ده بر قادین دوغور مشدر ، سن اللهی انکار ایده بیلمیسن ، اما بونی انکار ایده میسین ! — يك طوغریدر ، قادین - جسور شاعر کرمانی قادینك سوزینی تأیید ایتك اوزره دوام ایتدی - آما ، او کوزلرك اجتماعندن طانه حاصل اولماز ، کونشسز چپچک بیتمز ، محبتسز سعادت یوق ، قادین سز محبت ، آناسز ایسه : نه شاعروار ، نه ده قهرمان !

کرمانی بی متقابلاً قادین دیدی كه :

— بنم اوغلمی بكاویر ، زیرا بن آنایم و اونی سویورم ! قادینه تعظیم ایدم كه او ، موسانك ، محمدك و عیسانك آناسیدر . او عیسی كه ظالملر طرفندن شهید ایدلدى ، و (شریف الدین) ك دیدیكنه کوره تکرار دیریلوب اولیلری و دیریلری محاکمه ایچون (شام) كه كه جك . نهوت ، بو بعث دمشقده اولاجقار .

تعظیم ایدم اوکا كه دائماً بزلر ایچین بیوك آدمسلر دوغوریور . (آرتستالیس) اونك اوغلی اولدینی کبی (فردوسی) و بال کبی شیرین اولان (سعدی) وزهر آلود شراب کبی اولان (عمر خیام) ، (اسکندر) و کور (هومر) بونلر هپسی اونك چوجوقلری و هپسی ده اونك سودینی اتمش و هپسندده اللرندن او طومش و دنیا به کتیر مشدر . دنیاك بالجمله مباحاتی هپ آنالردندر !

ایشته شهرلر خراب ایدن قیرصاجلی اختیار ، طوبال قایلان ، تیمور کوركان فکره طالدى ، و برچوق سکوتدن صوکره حضاره خطاباً دیدیكه :

— بن ، تکرى قولى ، تیمور ! [*] بن ، الله بنده سی

(*) شو جاهی ماقسیم قودکی ترکیه یازدیغندن عینیه ، محافظه ایدلشدر . مترجم

برچوق ، تفكراتدن سوكره اقوامك مصيبتى اولان
تيور دوام ايتدى :

— بن ، الله بندهسى ، تيور ، لازم كنلرى سويله يورم :
اوچ يوز سواری شوساعته بنم ملكمك هر طرفنه قوشسون و
بوقادينك اولادىن همه حال بولسون بوقادين بوراده ، بنله برابر ،
بكليه جكدر ، آتنك تركيسنده بوقادينك اوغلى ايله برابر
دهن سواری مسعود اولاجق — سويله بن تيوردر !
اينى قادين ؟

قادين يوزندن سياه صاچلرىن آتارق تيوره قارشى
كولومسهدى وباشى ايله اشارت ايدهر ك ديدى كه :
— اوت ، پادشاه !

بونك اوزرينه دهشتلى اختيار يرندن قالقدى وساكت
برطورله قاديننه تعظيم ايتدى . شن شاعر كرمانى عادتاً
برچوجوق كى مسرور اولهرق شوشهرلى سويله دى :

ييلدزلر وچيچكلردن باحث نغمه لردن داهها كوزل اولان نه دره
هر كس همان دير كه : نغمه محبت در !
مايس نصف النهارينك كوشندن كوزل اولان نه در ؟
عاشق ديه جك كه : سهوديكم .

..

نصف اليله آسمانده كى ييلدزلرك كوزل اولديغنى بيليرم ،
صاف برياز كوني نصف النهارنده كى كوشك كوزل اولديغنى بيليرم ؛
سوكيلمك كوزلرينك بالجه چيچكلردن كوزل اولديغنى بيليرم ،
واونك ايتاسمنك كوشندن دها شفقت آميز اولديغنى ده بيليرم .

..

فقط هنوز بالجه نغمه لرك الك كوزلى او قوتما مشدر :
دنياده كى بتون ايتدالرك ايتداسنك نغمه سى :

تيور ، سويله يه جكركمى ايشته سويله يورم ! ايشته . . . بن
ياشادم ، برچوق سنه لردن بى در كه ، بواللرمه اولومك
قربانلرىن كسيورم ، شهرلر خراب ايدى يورم . بونى ده
اوغلم جهانكرك انتقامنى آلق ايچون يايورم ، زيرا اولوم
بنم قيلمك كوشنى سوندر مشدر ! بنله ملكترو شهرلر ايچين
محاربه ايتديلر ، فقط ، هيچ كيمسه و هيچ بروقت بكا قارشى
انسانلر ايچين محاربه يه چيقمادى . بن انسانلرك نه اولديغنى
حسن ايتزو اولنرك بكا قارشى نه ايچين چيقدى قلىرىن بيلمزدم .
بن ، تيور ، بايزيدى مغلوب ايتديكم زمان ديدم كه :
« اى بايزيد كورينور كه الله نظر نده دولترك وانسانلرك
ذره قدار قدر و قيمتى يوقدر . زيرا اولنرك زمانى بزم
كيلره توديع ايدى يور : سن — شاشى ، بنده — طوبال ! »
اوت ، اونى آغير زنجيرلر و ورلش اولديغنى حالده يانجه
كتيرديكلرى وقت ، زنجيرك ثقاتى آلتده دورامىوردى .
بن اوكا بويله ديدم . اوت ، اونك اسارت وفلاكتنى تماشا
ايله كنديسنه بوخطانى توجه ايتدم ، اوده اوچورومار
آلتنده قالان بر قهرمانك حسن ايتديكى آجىي حسن
ايتدى .

— بن ، الله بندهسى ، تيور ، لازم كنلرى سويله يورم
ايشته قارشيمده برقادين او طورى يور ، بوقادين بنده مأنوس
اولديغى برحسن اوياندر مشدر . شوقادين بنله ، كنديسنه
مساوى تصور ايتديكى بر آدم كى قونوشور والتماس ده
دكل ، طلب ايدى يور . بنده بوقادينك نه دن قوتلى اولديغنى
آكلادم . بوقادين سويور و محبتى كنديسنه غائب اولان
اولادينك عصرلرجه يانغين احداث ايد بيله جك برشعله
اولديغنى حسن ايتدير مشدر . عجباً ، بوتون پيغمبرلر چوجوق
وبوتون پهوانلرده ضعيف دكللى ايديلر ؟ آه ، جهانكبر ،
بنم كوزمك ايشينى ، بلكه سكا يريوزنى مسعود قيلمق
مقدرايدى . . . بن اونى قان ايله خايلى ايصلا تدم . حالا
قابل زرع در !

دنيانك قاي ، قلب فسونكارينه عأد نغمه ،
اوقلب ، كه بز ، انسانلر ، اوكا آنا ديبرز !

— بويله در كرمانی ! كندی حقیقتلری سويله مك
ايچون سنك آغزیكي انتخاب ایدن الله خطا ایتهمش !
— الله كندیسی اینی شاعر در — دییه كرمانی مخمور
برادا ایله جواب ویردی .

قادرین تبسم ایدیور واونكله برابر بالجمله پادشاهلر ،
خانلر امرای عسکریه وسائر جوجوقلرده قادینه باقهرق
تبسم ایدیورلردی .

•••

بونلر هپسی طوغریدر ، بوراده کی سوزلرك هپسی
حقیقتدر ، بو حقیقتلری بزم آنالرمزده بیلیورلر . بو خصوصده
اونلره سورسه كزسه دیرلر كه :
— نهوت ، بونلرك هپسی ثابت حقیقتلردر ، بز اولو بدن
داهاز یاده مقتدرز ، بز اونلر كه دائماً دنیایه ارباب عقل
و ذكا اعطا ایدیور ، شاعرلر وقهرمانلر كتیریورز . دنیایه ،
بوتون مفاخرینی بخش ایدن ده بز !

رسول زاده

محمد امین

ایران نیچین کیدیور ؟

ایران ناصل کیتمه سین ؟

• ۰ ۰ ۰

ایرانه مختلف شكلده اولارق ۱۰۷۰۳۸۰۰۷۲۳ قرانلق
[بیرقران تقریباً بزم ایکی غروشه معادلدر] شکر ادخل
ایدیلشدر . ایرانه خارجدن واقع اولان ادخلاتك یکونی
ایسه ۴۴۲۰۴۲۸۰۵۱۶ قرانه بالغدر . کورونیور، که ایران
ادخلاتك تقریباً دورته بیرینی شکر تشکیل ایدیور .

(ناصرالدین شاه) ك زمان سلطنتنده ، بویکیفیت نظر
دقته آیناراق ، (میرزا علی خان امین الدوله) نك همتیه
(طهران) جوارنده (شاه عبدالعظیم) کوپی قربنده
مکمل برشکر فابریقیسی تأسیس ایدلدی . فابریقه ، صاف
واوجوز شکر استحصالی ایدلرک اجنبی وباخصوص روس
شکری ادخلاتی عادتاً تعطیل ایتیه باشلامشدی . بو حالدن
متأثر اولان روس شکر فابریقه جیلری ایشك قولایخی
بولدیلر ، منلاردن [یعنی علمای دین] دن بیرینی پاره ایله
صاتون آلدیلر . منلا اومبارك « حریت کلام » حقیقی
استعمال ایدلرک اهل اسلامه وعظ ایتیه باشلادی : بزم
شکر فابریقاسنك کیمیا کری بیر نصرانیدر ، بزم شکر
فابریقاسندن چیقان شکره بونصرانی نك النك دکدیکی
کورییورز ، حالبوکه خارجه اعمال اولونان شکری اعمال
ایدن کیمیا کرک مسلمان اولماق احتمالی واردر « غیبت »
مطهراتدن در . بناء علیه روسیادن کلن شکرلر ظاهردر ،
بزم فابریقه نك شکری ناپاک در « دیدی زواللی مسلمانان
ایرانیان کندی فابریقالربنك حاصلاتنه بایقوتاش یاپدیلر .
فابریقه اعلان افلاس ایتدی . روس شکر فابریقاجیلری
یاشاسین منلار دیدیلر . اوکوندن بری ایران ویرانك
آلتونلری روسیایه آتقاددر !

ایران جای نوشان مملکتی در ، ایران شکرک الک زیاده
استهلاک اولوندینی بیرمعلکتدر . ۱۹۱۰ سنه سنده ایران
کومروکلربنك ایستاتستیک لرندن آکلاشیلمشدر، که اوسنه